

tibligere bebyggede Pladser i Kjøbstæderne, være noget som helst System paatænkt; jeg seer derfor ikke, hvorledes det Exempel, som den ærede Rigsdagsmand nævnte, kan svække det, jeg før udtalte.

Kraiberg: Medens jeg villig skal erkende, at den omhandlede Bestemmelse i § 20, som den er kommen til os, vistnok undertiden vil kunne være trykkende for den enkelte Mand, maa jeg dog, støttet paa den Erfaring, jeg har fra Byen Aarhus, hvor jeg boer, erklære, at den forviklede Tilstand, der fremkommer, naar de communale Myndigheder ikke have nogen egentlig Ret i saa Henseende til at træffe Foranstaltninger, bliver meget mere trykkende ligeoverfor det Hele, og jeg er vis paa, at mange af de Mænd, der have bygget paa saadanne Steder, og som i det første Nærløb maaskee have været tilfredse med den fuldkomne Frihed, have siden, naar der blev virkelige Gadeanlæg, meget beklaget denne Frihed, fordi Anlægget er bleven af den Bestaafenhed, at det hverken har været tjenligt for dem selv eller for Byen i det Hele. Jeg har i Udlandet seet saadanne nye Dvartorer anlægge, og jeg forbausedes over den Regelmæssighed, der fandt Sted, og over Brolægningen, som var færdig samtidig med at Husene reiste sig, og jeg spurgte, ved hvilke Foranstaltninger dette var muligt; jeg fik da til Svar, at Bestemmelsen er saaledes, at den, der vil udstykke et saadant Stykke Jord, maa til en bestemt Myndighed indgive en Plan, der fastsætter Alt med Hensyn til Vandløb, Brolægning o. s. v., før der kan blive Tale om Opførelse af en eneste Bygning, og jeg troer, at en lignende Bestemmelse ogsaa er nødvendig hos os. Jeg støtter denne Overbevisning paa den Erfaring, jeg har fra Aarhus, og som vistnok Mange ogsaa have fra de forskjellige Kjøbstæder.

J. A. Hansen: Naar jeg sagde, at den ærede Rigsdagsmand (Jessen) havde udsagt som sin Mening, at man skulde afflikte et System for de af ham paapegede Tilfælde, hvor en Mand paa sin Mark vilde opføre et Sted, saa laa det deri, at det efter hans Mening vilde være Bygningscommissionens Pligt,

saasnart det første Sted blev bygget paa en saadan hidtil ubebygget Grund, da at afflikte et System af Gader og Veie. Det var denne Paastand af den ærede Rigsdagsmand, som bragte mig til at indvende derimod, at det dog, naar denne Mand erklærede: Jeg vil ikke afhænde Noget af min Grund til nogen Anden, jeg vil ikke dervaa have opført nogen anden Bygning end min egen, vilde see forunderligt ud, om Bygningscommissionen vilde tiltroe sig at have Magt til, at kunne faae bestemt et heelt System af Gader og Veie paa hans Beføstning. Saaledes som Spørgsmaalet nu ligger for, er Modstanden mod Udvalgets Forslag en heel anden. Den ærede Rigsdagsmand for Aarhus (Gerb), den ærede Rigsdagsmand for Svendborg (Jessen) og den ærede Rigsdagsmand for Maribo Amts 4de Valgkreds (Monrad) have nu i deres Udtalelser vist, at de ved „et paatænkt System“ tænke paa et System, der i dette Tilfælde er vedtaget af de lovlige Autoriteter, men naar de tænke sig det, saa er det ikke længere et paatænkt, men et bestaaende System; thi naar en lovlig Autoritet har vedtaget, at der skal anlægges Gader og Veie, saa er det et bestaaende System for Gader og Veie, ikke længere et paatænkt System. Det paatænkte System er, hvad der ligger i det Uvisse; der kan gjerne være paatænkt hundrede forskellige Systemer, uden at det Hele dog bliver til Andet end paatænkt. Vil man holde sig til det Tilfælde, at Bygningscommissionen med Stadsfæstelse af de vedkommende Autoriteter har faaet fastsat et System, saa kan det ikke længere komme ind under Begrebet „paatænkt“ System, men saa er det et bestaaende System, der kommer ind under Bestemmelsen i § 2, hvorefter, som jeg bemærkede, Bygningscommissionen har Ret til at forlange, at Vedkommende skal bygge i Overensstemmelse med Loven.

Justitsministeren: Jeg kan ikke give den sidste ærede Tale Medhold i, hvad han yttrede om Betydningen af bestaaende og paatænkte Gader. „Bestaaende“ ere de Gader, som allerede ere anlagte, og man kan ikke kalde Gader, som ere paatænkte, bestaaende; Gaden